

# บทที่ 1

## บทนำ

### ภูมิหลัง

นับแต่ประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงการปกครองเมื่อปี พ.ศ. 2475 ได้มีการพัฒนารูปแบบการปกครองส่วนท้องถิ่นตลอดมา พยายามให้ประชาชนมีการเรียนรู้การปกครองตามระบอบประชาธิปไตย โดยในปี พ.ศ. 2476 ได้มีการจัดตั้งสุขาภิบาล ซึ่งเป็นการปกครองส่วนท้องถิ่นที่สมบูรณ์ขึ้นเป็นครั้งแรก โดยมีพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2476 ซึ่งเป็นรูปแบบการปกครองที่จำลองจากการปกครองประเทศระบอบรัฐสภา แต่ปรากฏว่าไม่ประสบความสำเร็จไม่สามารถจัดตั้งสุขาภิบาลขึ้นในเขตท้องถิ่นที่ยังไม่เจริญมากนัก โดยเฉพาะในเขตชนบท เพราะประชาชนอาศัยอยู่อย่างกระจัดกระจายไม่สามารถยกฐานะเป็นเทศบาลหรือสุขาภิบาลได้ ทำให้ท้องถิ่นในชนบท ขาดการพัฒนาและประชาชนขาดการเรียนรู้ในการปกครองระบอบประชาธิปไตยในรูปแบบของการปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนั้นการวางแผนพัฒนาท้องถิ่นจึงเป็นไปตามความต้องการของส่วนกลางเพียงอย่างเดียว

ในส่วนของการบริหารงานในระดับตำบลในรูปแบบของสภาตำบลหรือองค์การบริหารส่วนตำบลในขณะนั้นเกิดจากแรงจูงใจของผู้นำประเทศ จอมพล ป.พิบูลสงคราม ซึ่งดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีได้เดินทางไปเยือนประเทศในแถบยุโรปและสหรัฐอเมริกา ซึ่งได้เห็นว่าการศึกษาการปกครองส่วนท้องถิ่นของประเทศเหล่านั้น เป็นการปกครองระบอบประชาธิปไตย เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาทั้งทางตรงและทางอ้อม ส่งผลให้การบริหารงานการพัฒนาท้องถิ่นเป็นไปตามความต้องการของคนในท้องถิ่น ดังนั้นจึงมีความตั้งใจที่จะให้ประเทศไทยมีองค์กรประชาธิปไตยในท้องถิ่น เหมือนกับนานาอารยประเทศ เมื่อเดินทางกลับประเทศไทยจึงได้สั่งการให้กระทรวงมหาดไทยจัดตั้งสภาตำบลขึ้นในปี พ.ศ. 2499 ตามคำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 222 / 2499 เรื่อง ระเบียบบริหารราชการส่วนตำบลและหมู่บ้าน เพื่อให้สภาตำบลเป็นองค์กรที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง และในปีเดียวกันนั้น ได้จัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลขึ้น ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการส่วนตำบล พ.ศ. 2499 ซึ่งเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับสภาตำบล (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. 2550 : 32)

การดำเนินงานของสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล ในรูปแบบที่จัดตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2499 ไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร เนื่องจากความไม่พร้อมของฝ่ายราชการและประชาชน โดยฝ่ายราชการก็มีการควบคุม กำกับ ดูแล ซึ่งนำมาเกิน ไปจนขาดความเป็นอิสระ กรณีที่นายอำเภอมีอำนาจในการเปลี่ยนแปลง โครงการต่าง ๆ ที่สภาตำบลเสนอมาให้ จึงมีลักษณะควบคุมจากระบบการบริหารราชการส่วนภูมิภาคและส่วนกลางมาโดยตลอด รวมถึงการขาดแคลนงบประมาณขาดการบริหารจัดการที่ดี ขาดการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่น ตลอดจนประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. 2550 : 14-15)

จากการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการปกครองส่วนท้องถิ่นที่ผ่านมานั้นกระทั่งประกาศใช้พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 โดยเหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่สภาตำบลซึ่งจัดตั้งตามประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ 326 ลงวันที่ 13 ธันวาคม 2545 ไม่มีความเป็นนิติบุคคล ทำให้การบริหารงานไม่สามารถดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ขาดความคล่องตัวในการบริหารงานสมควรปรับปรุงฐานะของสภาตำบลและการบริหารงานของสภาตำบลเสียใหม่ให้สามารถรองรับการกระจายอำนาจไปสู่ประชาชนได้มากขึ้น รวมทั้งการยกฐานะสภาตำบล ซึ่งมีรายได้ตามเกณฑ์ที่กำหนดขึ้นเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม เป็นหน้าที่ที่ต้องทำ 9 ประการ คือ

- 1) จัดให้มีการบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก 2) รักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะ รวมทั้งกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล 3) ป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ
- 4) ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย 5) ส่งเสริมการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม 6) ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุและผู้พิการ 7) คุ้มครอง ดูแลและบำรุงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 8) บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น 9) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทางราชการมอบหมาย โดยจัดสรรงบประมาณหรือบุคลากรให้ตามความจำเป็นและสมควร ซึ่งเป็นภารกิจหลักขององค์การบริหารส่วนตำบลและ

การที่จะพัฒนาให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีศักยภาพ จะต้องมีการวางแผนการพัฒนาในรูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยผู้บริหารจะต้องกำหนดนโยบายและจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นเครื่องมือหลักในการบริหารงาน (พีรสิทธิ์ คำนวนศิลป์ และศุภวิวัฒนากร วงศ์ธนวุธ. 2549 : 25)

ตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลตามที่กล่าวมาแล้วข้างต้นสามารถ  
 แก้ไขปัญหาต่าง ๆ ภายในตำบลได้อย่างครอบคลุม เพราะมีอำนาจหน้าที่และงบประมาณใน  
 การบริหารงาน แต่การวางแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ยังไม่สามารถวางแผนพัฒนา  
 ได้อย่างครอบคลุมและการแก้ไขปัญหายังไม่เป็นไปตามความต้องการของคนส่วนใหญ่ใน  
 หมู่บ้านและตำบล รัฐจึงได้กำหนดแนวทางแก้ไขโดยให้มีการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหาร  
 ส่วนตำบลขึ้นโดยการจัดเวทีประชาคมจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ทั้งแผน  
 ยุทธศาสตร์การพัฒนา และแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล 3 ปี โดยให้ประชาชน ผู้นำ  
 ทั้งผู้ใหญ่บ้าน กำนัน สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและผู้นำไม่เป็นทางการ ประชาชน  
 ชาวบ้าน ผู้นำทางศาสนา ผู้นำกลุ่มองค์กรในหมู่บ้านมาประชุมร่วมกัน เพื่อหาปัญหาที่  
 แท้จริงของประชาชน ดังนั้นหากองค์การบริหารส่วนตำบลมีการจัดทำแผนพัฒนาที่ดี จะทำให้  
 การบริหารงานภายในองค์กรดีขึ้นไปด้วยและตรงกับความต้องการของประชาชน (สุวรรณ  
 พิทยานนท์. 2546 : 12)

ความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบลคือภารกิจและหน้าที่ขององค์การบริหาร  
 ส่วนตำบลในการแก้ไขปัญหาและสนองตอบความต้องการของท้องถิ่นเพื่อให้ท้องถิ่น ก้าวหน้า  
 มีฐานะเศรษฐกิจที่ดี และความสะดวกราบรื่นเนื่องจากปัญหาและความต้องการของแต่ละ  
 ท้องถิ่นมีความแตกต่างกันออกไปตามปัญหาและความต้องการของท้องถิ่นนั้น ๆ องค์การ  
 บริหารส่วนตำบลในฐานะเป็นองค์การสาธารณะ (Public Organization) จะมีบทบาทเป็นตัว  
 แสดงนโยบายเจ้าของเรื่อง ซึ่งเป็นขั้นตอนการปฏิบัติงานตามภารกิจและหน้าที่ตาม  
 กระบวนการนโยบายสาธารณะ (Public Policy Process) กล่าวคือ จะเริ่มกำหนดนโยบายหรือ  
 แผนก่อนจากนั้นจึงนำนโยบายหรือแผนที่กำหนดขึ้นไปปฏิบัติให้ประสบผลสำเร็จ จะได้รับ  
 ผลผลิต (Outputs) และผลลัพธ์ (Outcomes) ออกมาเมื่อเป็นเช่นนี้การปฏิบัติงานตามภารกิจ  
 และหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลจึงหมายถึงการดำเนินการแก้ไขปัญหาและสนองตอบ  
 ความต้องการของท้องถิ่นซึ่งประกอบด้วยการกำหนดนโยบาย การนำนโยบายและแผนไป  
 ปฏิบัติ และผลของนโยบายสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบล คือ แผนพัฒนาองค์การ  
 บริหารส่วนตำบล (สุวรรณ พิทยานนท์. 2546 : 17)

การปกครองท้องถิ่นเป็นรากแก้วที่สำคัญของการปกครองระบอบประชาธิปไตยซึ่ง  
 จะเกิดขึ้นได้ในสังคมจะต้องเกิดจากการมีส่วนร่วมในกระบวนการทางการเมืองและการบริหาร  
 ของประชาชน เพราะการมีส่วนร่วมในกระบวนการที่มีผลต่อวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของ  
 ประชาชนเอง โดยประชาชนที่ยึด “ประชาชน” เป็นศูนย์กลางของการพัฒนาและเป็นเครื่องมือ

ที่สำคัญในการเสริมสร้างพลังอำนาจภาคประชาชน (Empowerment) ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้บัญญัติ การมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ในหมวด 9 ว่าด้วยการปกครองท้องถิ่น และหมวด 3 ว่าด้วยสิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย โดยกำหนดให้ประชาชนต้องมีส่วนร่วมทางการเมืองและการปกครองประเทศ

การวางแผนพัฒนาตำบลในอดีตที่ผ่านมา ก่อนสภาพตำบลที่จะยกฐานะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล การวางแผนพัฒนาตำบลมักเป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ทางราชการเข้าไปดำเนินการช่วยเหลือสนับสนุนแก่ชุมชน ต่อมาสภาพตำบลยกฐานะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลในระยะแรก การวางแผนพัฒนาตำบล เป็นหน้าที่ของผู้นำคือ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน คณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นผู้ดำเนินการวางแผน โดยที่ชาวบ้าน กลุ่มองค์กรอื่น ๆ หรือแม้แต่สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มาจากการเลือกตั้ง ก็ไม่มีส่วนในการวางแผนพัฒนาตำบล

ปัจจุบัน วัตถุประสงค์ของการปกครองท้องถิ่นเปลี่ยนแปลง โดยมุ่งเน้นให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง ประชาชนจะรู้ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาภายในพื้นที่ของตนเองดีที่สุด องค์การบริหารส่วนตำบลสัมพันธ์ อำเภอไทยเจริญ จังหวัดยโสธร ดำเนินงานในลักษณะการจัดทำแผนพัฒนา โดยกำหนดการพัฒนาตามแผนไว้ 5 ด้าน คือ ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ ด้านการพัฒนาสังคม ด้านพัฒนาการเมืองและการบริหาร และด้านการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลสัมพันธ์ อำเภอไทยเจริญ จังหวัดยโสธร ได้ดำเนินงานตามแผนดังกล่าวตั้งตั้งแต่ปี พ.ศ. 2555 เป็นต้นมา

อย่างไรก็ตาม ในปีงบประมาณ 2556 ที่ผ่านมาพบว่าประชาชนมีความต้องการให้ องค์การบริหารส่วนตำบลสัมพันธ์ อำเภอไทยเจริญ จังหวัดยโสธร ดำเนินงานด้านต่างๆ เพิ่มเติมอยู่อีกหลายประการ ทั้งด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ การแสดงออกถึงความเดือดร้อนต้องการของประชาชนที่ไม่ได้รับการตอบสนองที่ตรงจุดมิให้เห็นอยู่หลายลักษณะ ทั้งการทำหนังสือร้องเรียนผ่านศูนย์ดำรงธรรม อำเภอ การยื่นเรื่องให้หน่วยงานที่มีอำนาจตรวจสอบตามรัฐธรรมนูญเข้ามาตรวจสอบ อาทิ สำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน รวมถึงการรวมชื่อเข้าเรียกร้องให้องค์การบริหารส่วนตำบลสัมพันธ์ดำเนินโครงการต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มตน เหตุการณ์ดังกล่าวชี้ให้เห็นว่าการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสัมพันธ์ ตามแผนพัฒนาในช่วงเวลาที่ผ่านมายังไม่ครอบคลุมปัญหาความต้องการของ

ประชาชน ไม่สามารถแก้ไขปัญหาคือความเดือดร้อนของประชาชนได้ตรงประเด็น โครงการที่บรรจุในแผนพัฒนาเมื่อคณะผู้บริหารนำมาจัดทำไม่ค่อยตรงกับความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง (องค์การบริหารส่วนตำบลส้มผ่อ, 2556 : 10)

จากปรากฏการณ์ดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นข้าราชการท้องถิ่นที่ปฏิบัติงานด้านวิเคราะห์นโยบายและแผนขององค์การบริหารส่วนตำบลส้มผ่อ จึงมีความสนใจที่จะศึกษาการดำเนินงานตามแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลส้มผ่อ อำเภอไทยเจริญ จังหวัดยโสธร ซึ่งเป็นแผนที่ดำเนินงานมาในช่วงสามปีที่ผ่านมาคือแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลส้มผ่อ อำเภอไทยเจริญ จังหวัดยโสธร (พ.ศ.2554-2556) โดยให้ประชาชนเป็นผู้แสดงความคิดเห็น เพื่อนำผลการวิจัยเสนอเป็นแนวทางปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานตามแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลส้มผ่อ ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

### วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการดำเนินงานตามแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลส้มผ่อ อำเภอไทยเจริญ จังหวัดยโสธร
2. เพื่อเปรียบเทียบการดำเนินงานตามแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลส้มผ่อ อำเภอไทยเจริญ จังหวัดยโสธร ตามความคิดเห็นของประชาชน จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา และหมู่บ้านที่อาศัยอยู่
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานตามแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลส้มผ่อ อำเภอไทยเจริญ จังหวัดยโสธร

### สมมติฐานการวิจัย

1. ระดับการดำเนินงานตามแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลส้มผ่อ อำเภอไทยเจริญ จังหวัดยโสธร อยู่ในระดับปานกลาง
2. ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลส้มผ่อ อำเภอไทยเจริญ จังหวัดยโสธร จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และหมู่บ้านที่อาศัยอยู่ มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลส้มผ่อ อำเภอไทยเจริญ จังหวัดยโสธร แตกต่างกัน



## ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาวิจัยการดำเนินงานตามแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลส้มผ่อ อำเภอไทยเจริญ จังหวัดยโสธร (พ.ศ. 2554-2556) 5 ด้าน คือ

- 1.1 ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน
- 1.2 ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ
- 1.3 ด้านการพัฒนาสังคม
- 1.4 ด้านการพัฒนาการเมืองและการบริหาร
- 1.5 ด้านการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

2. ขอบเขตด้านพื้นที่ การวิจัยครั้งนี้ กำหนดพื้นที่เฉพาะหมู่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลส้มผ่อ อำเภอไทยเจริญ จังหวัดยโสธร

### 3. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1 ประชากร ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดประชากร คือ ประชาชนที่อายุ 18 ปี ขึ้นไปที่มีสิทธิเลือกตั้งในเขต องค์การบริหารส่วนตำบลส้มผ่อ อำเภอไทยเจริญ จังหวัดยโสธร จำนวน 3,994 คน (งานทะเบียนราษฎร อำเภอไทยเจริญ จังหวัดยโสธร. 2556 : 16)

3.2 กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยกำหนดขนาดตัวอย่างโดยวิธีการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างตามวิธีการของยามานะ (Yamane, 1973 : 727) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 364 คน

### 4. ขอบเขตด้านตัวแปร

4.1 ตัวแปรอิสระ (Independent variables) ได้แก่ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม เพศ อายุ และระดับการศึกษา

4.2 ตัวแปรตาม (Dependent variable) ได้แก่ การดำเนินงานตามแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลส้มผ่อ อำเภอไทยเจริญ จังหวัดยโสธร 5 ด้านดังนี้

- 4.2.1 ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน
- 4.2.2 ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ
- 4.2.3 ด้านการพัฒนาสังคม
- 4.2.4 ด้านการพัฒนาการเมืองและการบริหาร
- 4.2.5 ด้านการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

5. ระยะเวลาในการวิจัย ในช่วงเดือนธันวาคม 2556 – เดือนมกราคม 2557

## นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การดำเนินงาน หมายถึง การกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือเป็นการปฏิบัติงานอย่างใดอย่างหนึ่งที่ได้กระทำหรือปฏิบัติตามหน้าที่ตามบทบาทของบุคคล หรือองค์การใด องค์การหนึ่ง เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ และเป็นการแสดงออกให้เห็นได้ สังเกตได้
2. แผนพัฒนา หมายถึง การกำหนดจุดหมายของการดำเนินงานในอนาคตให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของแผน ในการวิจัยครั้งนี้ หมายถึง แผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลส้มผ่อ อำเภอไทยเจริญ จังหวัดยโสธร (พ.ศ. 2554-2556)
3. องค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่งที่จัดตั้งตามพระราชบัญญัติสภาพัฒนาการและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ 6 พ.ศ. 2552 ซึ่งใช้คำย่อว่า อบต. ในการวิจัยครั้งนี้ หมายถึง องค์การบริหารส่วนตำบลส้มผ่อ อำเภอไทยเจริญ จังหวัดยโสธร
4. ประชาชน หมายถึง บุคคลที่มีอายุ 18 ปีบริบูรณ์ที่มีสิทธิเลือกตั้งในเขตตำบลส้มผ่อ อำเภอไทยเจริญ จังหวัดยโสธร
5. การดำเนินงานตามแผนพัฒนา หมายถึง การปฏิบัติภารกิจตามแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. 2554-2556) ขององค์การบริหารส่วนตำบลส้มผ่อ อำเภอไทยเจริญ จังหวัดยโสธร 5 ด้าน ดังนี้
  - 5.1 ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน หมายถึง องค์การบริหารส่วนตำบลส้มผ่อพัฒนาด้านการก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็กภายในหมู่บ้านและถนนลงสู่พื้นที่การเกษตร, มีการขยายเขตไฟฟ้าและประปาอย่างทั่วถึง, มีการก่อสร้างรางระบายน้ำและมีการจัดทำป้ายสัญญาณจราจรตามทางแยกทางร่วมที่สำคัญต่าง ๆ
  - 5.2 ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ หมายถึง ส่งเสริมอาชีพด้านเกษตรกรรมของประชาชน จัดหาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรกรรม ส่งเสริมมีการพัฒนาฝีมือแรงงานเพื่อให้ประชาชนมีรายได้เสริม ส่งเสริมสนับสนุน การรวมกลุ่มอาชีพของประชาชน จัดหาตลาดเพื่อสินค้าทางการเกษตร จัดอบรมความรู้ด้านการตลาดให้เกษตรกรอย่างต่อเนื่อง
  - 5.3 ด้านการพัฒนาสังคม หมายถึง ส่งเสริมเยาวชนได้รับการฝึกอบรมต่อต้านยาเสพติด สนับสนุนเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ และคนพิการเป็นประจำ จัดกิจกรรมส่งเสริมให้ประชาชนอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นจัดทุนการศึกษาให้นักเรียนอย่างต่อเนื่องพัฒนาศูนย์สาธารณสุขมูลฐานชุมชน เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ สนับสนุนให้ความรู้ในการป้องกันโรคต่าง ๆ เช่น โรคเบาหวาน โรคหัวใจโรคความดัน เป็นต้น

5.4 ด้านการพัฒนาการเมืองและการบริหาร หมายถึง ให้ความรู้เกี่ยวกับการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตยแก่ประชาชนเป็นประจำ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง ฝึกอบรมให้ความรู้ด้านการบริหารกับผู้นำหมู่บ้านเป็นประจำ ส่งเสริมให้ประชาชนร่วมกันแก้ปัญหาท้องถิ่น เปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล รายงานผลการปฏิบัติงานให้ประชาชนทราบอย่างสม่ำเสมอ

5.5 ด้านการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หมายถึง ส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสม่ำเสมอ รณรงค์ให้ประชาชนรักษาความสะอาดสถานที่สาธารณะอย่างต่อเนื่อง รวบรวมและเก็บขยะมูลฝอยอย่างสม่ำเสมอ มีพนักงานเก็บขยะเพียงพอ จัดตั้งแยกขยะไว้บริการอย่างเพียงพอ จัดกิจกรรมป้องกันการทำลายทรัพยากรธรรมชาติเป็นประจำ

6. การวางแผน หมายถึง กระบวนการกำหนดการดำเนินงาน เพื่อให้งานบรรลุวัตถุประสงค์และนโยบายที่กำหนดไว้ ในการศึกษาครั้งนี้ หมายถึง การวางแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลส้มผ่อ อำเภอไทยเจริญ จังหวัดยโสธร

### ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ข้อสนเทศที่ได้จากการวิจัย สามารถนำเสนอเพื่อเป็นข้อมูลในการปรับปรุงการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลส้มผ่อ อำเภอไทยเจริญ จังหวัดยโสธรและหน่วยงานอื่นที่มีส่วนเกี่ยวข้องให้มีประสิทธิภาพที่ดียิ่งขึ้น